

PM 2016:25 RVI (Dnr 183-1810/2015)

Bostäder för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning, projektrapport nr 6/2015

Begäran om yttrande från stadsrevisionen, revisorsgrupp 1
Svarstid den 12 februari 2016

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som yttrande över stadsrevisionens rapport ”Bostäder för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning, projektrapport nr 6/2015” hänvisas till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Åsa Lindhagen anför följande.

Ärendet

Stadsrevisionen har genomfört en granskning av stadens samlade arbete med att bygga bostäder för personer med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar.

Stadsdelsnämnderna har ansvar för att det byggs tillräckligt med bostäder för personer med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar. Eftersom byggandet av dessa bostäder har ett komplext regelverk samt att ansvaret för byggande fördelas på många nämnder är det viktigt att ha en samordnad process. Risk finns att behoven av bostäder med särskild service för staden som helhet inte blir tillgodosedda. Detta kan i sin tur leda till att domstolarna utdömer viten till staden eftersom boendebeslut inte verkställs inom skälig tid.

Stadsrevisionen sammanfattande bedömning är att samverkan för planering och byggande av bostäder med särskild service inte är tillräcklig, vilket medför att staden inte säkerställer att uppskattade behov tillgodoses. Granskningen visar att samverkan inom staden avseende planering och byggande av bostäder med särskild service brister. Den samverkan som finns är inte tillräckligt formaliserad och den centrala styrningen saknas.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret bekräftar bilden som stadsrevisionen påvisar om att byggandet av bostäder med särskild service inte är tillräcklig, och påtalar att det i budget för år 2016 beslutades om en rad aktiviteter som avser att skynda på byggandet.

Mina synpunkter

Jag ser mycket allvarligt på den kritik som lyfts fram i stadsrevisorernas rapport. Personer med funktionsnedsättning ska kunna leva ett liv som andra och för att det ska vara möjligt är anpassade bostäder en avgörande fråga. Nu krävs stora gemensamma ansträngningar för att komma ikapp med det byggande som tidigare inte gjorts och för att nå upp till nuvarande och kommande årsmål.

En avgörande faktor för att byggandet ska öka är att stadens interna samordning och samverkan fungerar. Ett första steg i att skapa en tydligare styrning är den överföring av ordförandeskapet för stadens genomförandegrupp från kommunstyrelsen till socialnämnden som beslutades i budgeten för år 2016. På så vis kan beslutsfattandet komma närmare de enskilda projekten.

Det finns även behov av att se över hur stadens ersättningssystem påverkar förutsättningarna för att bygga fler bostäder. Särskilt viktigt är att skapa goda förutsättningar för ett varierat utbud av boendeformer. En sådan översyn har initierats i budgeten för år 2016.

Frågan om bostäder för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning berör flera nämnder och bolag i staden. Kraftfulla åtgärder krävs för att säkerställa tillgången till bostäder. Föreliggande revisionsrapport bör därför utgöra ett underlag för arbetet med att förbättra hela processen för utbyggnaden av bostäder med särskild service. I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som yttrande över stadsrevisionens rapport ”Bostäder för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning, projektrapport nr 6/2015” hänvisas till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 4 februari 2016

ÅSA LINDHAGEN

Bilaga

Revisionsrapporten

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden Anna König Jerlmyr och Joakim Larsson (båda M) enligt följande.

Vi konstaterar att endast 50 procent av budgeterat byggande färdigställts vilket har medfört en stor brist på LSS och SoL bostäder. Vi delar synpunkterna om att bristen på bostäder med särskild service får konsekvenser både för enskilda brukare och för staden. Enskilda brukare får inte sina behov tillgodosedda inom skälig tid och som förvaltningen vidare påpekar är detta även kostnadsdrivande för staden, då en avgift tas ut för varje icke verkställande beslut.

För att tillgodose fler bostäder krävs det därför en central planering och samordning. Med anledning av detta bör rollen för den beredande grupp, där socialförvaltningen är sammankallande, förtydligas.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Dennis Wedin, Johanna Sjö och Markus Nordström (alla M) med hänvisning till Moderaternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av Björn Ljung (L) enligt följande.

Stadens revisorer har granskat hur stadens olika nämnder arbetar för att uppfylla behovet av bostäder för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning. Granskningen visar att det finns ett antal problem som måste åtgärdas och som i dagsläget innebär att färre än hälften av det tilltänkta antalet bostäder byggs.

Processen att planera, beställa och förvalta bostäder för personer med funktionsnedsättning är komplex och många olika nämnder och bolag i staden är inblandade. Ett tungt ansvar vilar på alla inblandade nämnder att verka för att fler bostäder för personer med funktionsnedsättning kommer till.

Liberal stadsbyggnads- och bostadspolitik tar sin utgångspunkt i att planera staden för att tillgodose de skiftande behov som olika stockholmare har. Den som har en funktionsnedsättning ska ha samma möjligheter som andra att få ett bra boende. Arbetet med att inrätta fler bostäder för personer med funktionsnedsättning måste vara prioriterat. De synpunkter som revisorerna har fört fram är därför allvarliga. Alla inblandade nämnder måste samverka för att prognostisera det framtida behovet och utifrån detta så tidigt som möjligt planera in fler bostäder för personer med funktionsnedsättning.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ernlund (C) och Erik Slottner (KD) med hänvisning till Moderaternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Stadsrevisionen har genomfört en granskning av stadens samlade arbete med att bygga bostäder för personer med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar.

Stadsdelsnämnderna har ansvar för att det byggs tillräckligt med bostäder för personer med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar. Eftersom byggandet av dessa bostäder har ett komplext regelverk samt att ansvaret för byggande fördelas på många nämnder är det viktigt att ha en samordnad process. Risk finns att behoven av bostäder med särskild service för staden som helhet inte blir tillgodosedda. Detta kan i sin tur leda till att domstolarna utdömer viten till staden eftersom boendebeslut inte verkställs inom skälig tid.

Stadsrevisionen sammanfattande bedömning är att samverkan för planering och byggande av bostäder med särskild service inte är tillräcklig, vilket medför att staden inte säkerställer att uppskattade behov tillgodoses. Granskningen visar att samverkan inom staden avseende planering och byggande av bostäder med särskild service brister. Den samverkan som finns är inte tillräckligt formaliserad och den centrala styrningen saknas.

De bedömer vidare att stadsdelsnämndernas rutiner avseende kartläggning och planering av framtida behov behöver systematiseras och dokumenteras. Därtill är det nödvändigt att uppgifterna om brukarna, i Paraplysystemet, är aktuella för att kunna göra rätt prioriteringar avseende vem som är i störst behov av en bostad.

Granskningen visar att det inte har byggts tillräckligt med omsorgsbostäder de senaste åren. Stadens bristande samverkan och planering leder till att en del brukare inte får den bostad de har rätt till inom rimliga tidsramar. Bristen på omsorgsbostäder leder även till högre kostnader när placering sker hos utförare som inte är anslutna enligt lagen om valfrihetssystem (LOV).

Kommunstyrelsen rekommenderas att:

- Tillse att genomförandegruppen återupptar sin roll som beslutande/styrande i frågor avseende omsorgsbostäder
- Tillse att alla berörda nämnder avseende byggande av omsorgsbostäder har en gemensam behovsbild på kort och lite längre sikt
- Samordna planering för boenden för personer med resurskrävande diagnoser

Stadsdelsnämnderna rekommenderas att:

- strukturera sin kartläggning av framtida behov
- tillse att information i Paraplysystemet är aktuell
- säkerställa att planering av nya omsorgsbostäder sker i tidigt skede och att det byggs tillräckligt för att tillgodose behoven
- Stadsbyggnadsnämnden rekommenderas att:
- införa rutiner som säkerställer att information om planering för bostäder med särskild service framgår i dokumentation för program, start-PM och detaljplaner.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 13 januari 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret kan bekräfta bilden som stadsrevisionen påvisar om att byggandet av bostäder med särskild service inte är tillräcklig. Det medför att staden inte säkerställer att uppskattade behov tillgodoses.

Inför år 2016 har flera aktiviteter lagts in i budget som avser att påskynda byggandet. Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur tillgången till bostäder med särskild service LSS och SoL kan säkerställas.

Vidare ska socialnämnden utreda frågan om fler boendalternativ inom LSS. Här är en central del att se över ersättningssystemet. Socialnämnden ska också i samråd med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av behovet av äldreboende för personer som bor i gruppboende enligt LSS.

I syfte att skapa bra boendemiljöer i samband med utbyggnaden av särskilda bostäder, som möjliggör integration och normalitet, så är stadens inriktning att om möjligt inordna dessa bostäder i det reguljära bostadsbeståndet. Vanligtvis sker detta i samband med nyproduktion. Bostadsbyggnadsprocesserna i Stockholm tar lång tid vilket normalt leder till en fördröjning om flera år från planering till färdigställande. Det är dessutom absolut nödvändigt att särskilda bostäder kan planeras redan i de tidiga projektskedena. Till och med 2020 finns för närvarande en planering som omfattar cirka 550 nya lägenheter för särskilt boende enligt LSS.

Stadens ambitioner inom bostadsbyggnadsområdet är stora varför kontoret bedömer att det sannolikt finns goda förutsättningar att utöver ovan ytterligare öka antalet särskilda bostäder genom de nya bostadsbyggnadsprojekt som successivt tillkommer. Genom budget 2016 har dessutom vidtagits organisatoriska åtgärder som syftar till att stärka utbyggnadsprocessen vilket torde underlätta en sådan utveckling med fler LSS-bostäder.